Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (ósma izba)

z dnia 16 lipca 2020 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Unia celna – Wspólnotowy kodeks celny – Rozporządzenie (EWG) nr 2913/92 – Kontrola towarów – Wniosek o kontrolę zgłoszenia celnego – Kontrola po zwolnieniu towarów

W sprawie C-496/19

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (sąd ds. podatkowych w regionie Kampania, sekcja w Salerno, Włochy) postanowieniem z dnia 29 września 2017 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 25 czerwca 2019 r., w postępowaniu:

Antonio Capaldo SpA

przeciwko

Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno,

TRYBUNAŁ (ósma izba),

w składzie: L.S. Rossi, prezes izby, J. Malenovský i N. Wahl (sprawozdawca), sędziowie,

rzecznik generalny: M. Bobek,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

– w imieniu Antonio Capaldo SpA – P. Giordano, R. Salzano, avvocati, oraz D. De Rosa,

– w imieniu rządu włoskiego – G. Palmieri, w charakterze pełnomocnika, wspierana przez G. Albenzia, avvocato dello Stato,

– w imieniu Komisji Europejskiej – F. Clotuche-Duvieusart, M. Salyková i C. Sjödin, w charakterze pełnomocników,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

* Język postępowania: włoski.

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 78 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny (Dz.U. 1992, L 302, s. 1, zwanego dalej „kodeksem celnym").

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Antonio Capaldo SpA a Agenzia delle dogane e dei monopoli – Ufficio delle dogane di Salerno (organem ds. ceł i monopoli – urzędem ds. ceł w Salerno, Włochy, zwanym dalej „urzędem ds. ceł") w przedmiocie kontroli zgłoszeń celnych.

Ramy prawne

3 Artykuł 62 kodeksu celnego stanowi:

„1. Zgłoszenia w formie pisemnej dokonuje się na formularzu zgodnym z oficjalnym, przewidzianym w tym celu wzorem. Są one podpisane i zawierają wszystkie elementy niezbędne do zastosowania przepisów regulujących procedurę celną, do której zgłaszane są towary.

2. Do zgłoszenia dołącza się wszystkie dokumenty, których przedłożenie jest wymagane dla zastosowania przepisów regulujących procedurę celną, do której zgłaszane są towary".

4 Artykuł 65 omawianego kodeksu stanowi:

„Po przyjęciu zgłoszenia przez organy celne zgłaszający może dokonać, na własną prośbę, sprostowania jednego lub kilku elementów zgłoszenia. Sprostowanie nie może spowodować, aby zgłoszenie dotyczyło towarów innych niż te, które początkowo były nim objęte.

Jednakże organy celne nie zezwalają na dokonanie jakiegokolwiek sprostowania, jeżeli odpowiedni wniosek został przedstawiony po tym, jak organy te:

a) poinformowały zgłaszającego o zamiarze przeprowadzenia rewizji towarów, lub

b) stwierdziły nieprawidłowość danych zawartych w zgłoszeniu, lub

c) zwolniły towary".

5 Artykuł 78 tego kodeksu stanowi:

„1. Po zwolnieniu towarów organy celne mogą z urzędu lub na wniosek zgłaszającego dokonać kontroli zgłoszenia.

2. Po dokonaniu zwolnienia towarów organy celne mogą, w celu upewnienia się o prawidłowości danych zawartych w zgłoszeniu, przystąpić do kontroli dokumentów i danych handlowych dotyczących operacji przywozu lub wywozu towarów objętych zgłoszeniem oraz późniejszych operacji handlowych dotyczących tych samych towarów. Kontrole te mogą być przeprowadzone u zgłaszającego bądź u każdej osoby bezpośrednio lub pośrednio zainteresowanej tymi operacjami w zakresie swej działalności gospodarczej, jak również u każdej innej osoby posiadającej dla potrzeb działalności gospodarczej wymienione dokumenty i dane. Organy te mogą również przeprowadzić rewizję towarów, o ile istnieje jeszcze możliwość ich okazania.

3. Jeżeli z kontroli zgłoszenia lub kontroli po zwolnieniu towarów wynika, że przepisy regulujące właściwą procedurę celną zostały zastosowane w oparciu o nieprawidłowe lub niekompletne dane, organy celne podejmują, zgodnie z wydanymi przepisami, niezbędne działania w celu uregulowania sytuacji, biorąc pod uwagę nowe dane, którymi dysponują".

Postępowania główne i pytanie prejudycjalne

6 W 2011 r. skarżąca w postępowaniu głównym dokonała przywozu z Chin altan, przy czym niektóre z nich posiadały stelaż żelazny, a inne – stelaż aluminiowy. Następnie dokonała ich zgłoszenia w pozycji taryfowej 6306 12 00 00, która przewidywała stawkę celną w wysokości 12% dla omawianego towaru. Kolejne przywozy były dokonywane w ramach tego samego kodu taryfowego.

7 W następstwie wewnętrznego audytu przeprowadzonego przez firmę z zakresu doradztwa celnego skarżąca w postępowaniu głównym stwierdziła jednak, że kod taryfowy przypisany rzeczonym altanom był nieprawidłowy. Według niej altany o żelaznym stelażu powinny były zostać zaklasyfikowane pod kodem taryfowym 7308 90 99 00, który przewiduje zerową stawkę celną, natomiast altany o aluminiowym stelażu – w ramach kodu taryfowego 7610 90 99 00, który przewiduje stawkę celną w wysokości 6%.

8 Skarżąca w postępowaniu głównym złożyła w związku z tym do urzędu celnego dwa wnioski w celu uzyskania, po pierwsze, kontroli swoich zgłoszeń celnych oraz, po drugie, zwrotu kwot, których jej zdaniem nie powinna była uiścić z tytułu należności celnych i podatku od wartości dodanej, gdyby uwzględniono zaproponowany przez nią kod taryfowy. Urząd celny oddalił te wnioski.

9 Skarżąca w postępowaniu głównym zaskarżyła owe decyzje do Commissione tributaria provinciale di Salerno (sądu ds. podatkowych dla prowincji Salerno, Włochy). Przed tym sądem urząd celny uzasadnił oddalenie wspomnianych wniosków, podnosząc, po pierwsze, iż nie był zobowiązany do uwzględnienia złożonego do niego wniosku o kontrolę, a po drugie, że przypisana pozycja taryfowa była prawidłowa. W odniesieniu do wniosku o kontrolę wskazał on, że przywóz tego samego rodzaju został poddany fizycznym oględzinom i że oględziny te nie zostały zakwestionowane przez agenta celnego reprezentującego skarżącą w postępowaniu głównym.

10 Orzeczeniem z dnia 25 lutego 2015 r. Commissione tributaria provinciale di Salerno (sąd ds. podatkowych dla prowincji Salerno, Włochy) oddalił wniesioną do niego skargę, powtarzając zasadniczo argumenty urzędu celnego. Skarżąca w postępowaniu głównym wniosła odwołanie od tego orzeczenia do Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (sądu ds. podatkowych w regionie Kampania, sekcja w Salerno, Włochy).

11 Ponadto skarżąca w postępowaniu głównym jest stroną dwóch innych odrębnych postępowań, w ramach których rozpatrywane są odwołania przed tym samym sądem. W związku z tym, po pierwsze, wniosła ona skargę na orzeczenie z dnia 26 lutego 2015 r. dotyczące podobnego sporu, na mocy którego Commissione tributaria provinciale di Salerno (sąd ds. podatkowych dla prowincji Salerno) oddalił na podobnych podstawach jej skargę. Po drugie, w podobnej sprawie urząd celny wniósł skargę na orzeczenie z dnia 15 czerwca 2015 r., na mocy którego sąd ten w innym składzie uwzględnił z kolei skargę skarżącej w postępowaniu głównym.

12 Sąd odsyłający postanowił połączyć te trzy sprawy do celów wydania jednego orzeczenia.

13 W tych okolicznościach Commissione tributaria regionale della Campania – sezione staccata di Salerno (sąd ds. podatkowych w regionie Kampania, sekcja w Salerno, Włochy) postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy fizyczne oględziny towaru dokonane w momencie jego przywozu wykluczają wszczęcie procedury weryfikacji ustalenia, o której mowa w art. 78 [kodeksu celnego]?”.

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

14 Rząd włoski uważa, że wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest niedopuszczalny. Podnosi on, w pierwszej kolejności, że postawione pytanie nie ma znaczenia dla celów rozstrzygnięcia sporów w postępowaniu głównym. Sąd odsyłający błędnie uznał bowiem, że urząd celny nie wszczął procedury kontroli. W rzeczywistości urząd ten wszczął tę procedurę i wydał niekorzystne dla skarżącej w postępowaniu głównym rozstrzygnięcie bez uwzględnienia, że oględziny fizyczne towarów same w sobie pozwalają na wykluczenie kontroli dokonanych zgłoszeń.

15 W drugiej kolejności, sąd ten uchybił swojemu urzędowi, nie przestrzegając ciążącego na nim obowiązku zbadania na wstępie, czy urząd celny prawidłowo skorzystał z przysługującego mu swobodnego uznania w ramach procedury kontroli zgłoszeń celnych.

16 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału jedynie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za przyszły wyrok, należy, z uwzględnieniem okoliczności konkretnej sprawy, zarówno ocena, czy dla wydania wyroku jest mu niezbędne uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego, jak i ocena znaczenia pytań, jakie zadaje on Trybunałowi. W konsekwencji, jeśli postawione pytania dotyczą wykładni lub ważności przepisu prawa Unii, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia. Wynika stąd, że pytania zadane przez sądy krajowe korzystają z domniemania posiadania znaczenia dla sprawy. Odmowa wydania przez Trybunał orzeczenia rozstrzygnięcia w przedmiocie postawionego przez sąd krajowy pytania prejudycjalnego jest możliwa tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że wykładnia, o którą się zwrócono, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego, które są niezbędne do udzielenia przydatnej odpowiedzi na owe pytania (wyroki: z dnia 16 czerwca 2015 r., Gauweiler i in., C-62/14, EU:C:2015:400, pkt 24, 25; z dnia 2 października 2018 r., Ministerio Fiscal, C-207/16, EU:C:2018:788, pkt 45; a także z dnia 19 grudnia 2019 r., Dobersberger, C-16/18, EU:C:2019:1110, pkt 18, 19).

17 W niniejszej sprawie zadane pytanie dotyczy zgodności z art. 78 kodeksu celnego decyzji wydanych przez właściwe krajowe organy celne. W tych warunkach nie wydaje się, by wykładnia prawa Unii, o którą się zwrócono, nie miała związku ze stanem faktycznym lub przedmiotem postępowania głównego. W związku z tym domniemanie posiadania znaczenia dla sprawy, z którego korzysta wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, nie zostało obalone przez zarzuty podniesione przez rząd włoski, polegające w istocie na podważeniu, z jednej strony, stanu faktycznego, za którego ustalenie jest odpowiedzialny sąd odsyłający i którego prawidłowość nie podlega ocenie przez Trybunał, oraz z drugiej strony, zgodności z prawem postanowienia odsyłającego, której ocena również nie należy do Trybunału.

18 Niniejszy wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest zatem dopuszczalny.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

19 W swoim pytaniu sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy art. 78 kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, że stoi on na przeszkodzie ewentualnej kontroli zgłoszenia celnego, jeżeli dane towary zostały w momencie wcześniejszego przywozu poddane fizycznym oględzinom potwierdzającym ich klasyfikację taryfową, co nie zostało zakwestionowane.

20 W pierwszej kolejności, należy stwierdzić, że brzmienie art. 78 kodeksu celnego nie zawiera ograniczenia ani w odniesieniu do możliwości ponownego przeprowadzenia przez organy celne rewizji lub kontroli po zwolnieniu towarów w rozumieniu art. 78 ust. 1 i 2 kodeksu celnego, ani w stosunku do podejmowania przez te organy działań koniecznych do uregulowania sytuacji przewidzianej w ust. 3 omawianego artykułu.

21 W drugiej kolejności, zarówno cel kodeksu celnego, który polega na zapewnieniu właściwego zastosowania przewidzianych przez niego opłat, jak i specyficzna logika art. 78 tego kodeksu, która opiera się na dostosowaniu procedury celnej do rzeczywistej sytuacji poprzez skorygowanie pomyłek lub braków rzeczowych, jak również błędów w interpretacji stosownych przepisów, przemawiają przeciwko wykładni tego przepisu, która sprzeciwiałaby się zasadniczo temu, aby organy celne przeprowadzały rewizje lub inne kontrole zgłoszeń celnych po zwolnieniu towarów w celu, w razie potrzeby, uregulowania sytuacji (wyrok z dnia 10 grudnia 2015 r., Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, pkt 26 i przytoczone tam orzecznictwo).

22 W przeciwieństwie do sprostowania przewidzianego w art. 65 kodeksu celnego, które jest dokonywane jednostronnie przez zgłaszającego przed zwolnieniem towarów, kontrola ma miejsce po zwolnieniu towarów, co uzasadnia, że organy celne dysponują pewnym zakresem uznania co do stosowności przeprowadzenia wnioskowanej kontroli (zob. podobnie wyrok z dnia 20 października 2005 r., C-468/03, Overland Footwear, EU:C:2005:624, pkt 66).

23 Niemniej jednak ów zakres uznania jest ograniczony.

24 Przede wszystkim, jeżeli wniosek o kontrolę został złożony, organy celne są zobowiązane do zbadania, czy należy dokonać kontroli, przy uwzględnieniu w szczególności materialnej możliwości oceny zasadności tego wniosku, a po rozpatrzeniu sprawy organy celne mogą albo oddalić wniosek zgłaszającego w drodze decyzji z uzasadnieniem, albo dokonać żądanej kontroli. Odbywać się to musi pod kontrolą sądową (zob. podobnie wyrok z dnia 20 października 2005 r., Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, pkt 46–52).

25 Następnie, jeżeli z przeprowadzonej przez te organy kontroli zgłoszenia wynika, że przepisy regulujące właściwą procedurę celną zostały zastosowane w oparciu o nieprawidłowe lub niekompletne dane, organy celne podejmują, zgodnie z art. 78 ust. 3 kodeksu celnego, niezbędne działania w celu skorygowania sytuacji, biorąc pod uwagę nowe dane, którymi dysponują (wyrok z dnia 10 grudnia 2015 r., Veloserviss, C-427/14, EU:C:2015:803, pkt 24 i przytoczone tam orzecznictwo).

26 W tym względzie należy podkreślić, że pojęcie „nieprawidłowe lub niekompletne dane” znajdujące się w art. 78 ust. 3 należy interpretować w ten sposób, iż obejmuje ono zarówno pomyłki lub braki rzeczowe, jak i błędy w interpretacji przepisów mających zastosowanie (wyroki: z dnia 20 października 2005 r., Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, pkt 63; z dnia 10 lipca 2019 r., CEVA Freight Holland, C-249/18, EU:C:2019:587, pkt 32). W konsekwencji organy celne nie mogą oddalić wniosku o kontrolę z tego tylko powodu, że importer nie zakwestionował wcześniejszej kontroli, nie naruszając przy tym celu art. 78 kodeksu celnego.

27 Wreszcie, jeżeli należności przywozowe uiszczone przez zgłaszającego przekraczają kwotę prawnie należną w chwili ich zapłaty, działanie niezbędne w celu uregulowania sytuacji może polegać jedynie na zwrocie kwoty nienależnie pobranej (wyrok z dnia 20 października 2005 r. Overland Footwear, C-468/03, EU:C:2005:624, pkt 53).

28 Z powyższych rozważań wynika, że fizyczne oględziny towaru dokonane w momencie jego przywozu nie mogą same w sobie stanowić przeszkody dla wszczęcia procedury kontroli zgłoszenia celnego, o której mowa w art. 78 kodeksu celnego.

29 Na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 78 kodeksu celnego należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie wszczęciu procedury kontroli zgłoszenia celnego, o której mowa w tym przepisie, nawet wówczas, gdy dane towary zostały w momencie wcześniejszego przywozu poddane fizycznym oględzinom potwierdzającym ich klasyfikację taryfową, co nie zostało zakwestionowane.

W przedmiocie kosztów

30 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (ósma izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 78 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy kodeks celny należy interpretować w ten sposób, iż nie stoi on na przeszkodzie wszczęciu procedury kontroli zgłoszenia celnego, o której mowa w tym przepisie, nawet wówczas, gdy dane towary zostały w momencie wcześniejszego przywozu poddane fizycznym oględzinom potwierdzającym ich klasyfikację taryfową, co nie zostało zakwestionowane.

Podpisy